

Accountantsverslag 2025 Gemeente Echt-Susteren

29 juni 2026

Aan de gemeenteraad van
Gemeente Echt-Susteren
Nieuwe Markt 55
6101 CV ECHT

Betreft: accountantsverslag 2025

Geachte leden van de gemeenteraad,

U hebt ons opdracht gegeven de jaarrekening 2025, welke onder verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders is opgesteld, te controleren. Onze belangrijkste bevindingen voortvloeiend uit de door ons uitgevoerde werkzaamheden vindt u in het accountantsverslag bij deze brief.

Onderdelen en reikwijdte accountantsverslag

Dit verslag vat onze belangrijkste bevindingen vanuit onze accountantscontrole samen. Daarnaast gaan wij nader in op een aantal formele aspecten die samenhangen met onze controlewerkzaamheden. Onze bevindingen vloeien voort uit onze werkzaamheden als onderbouwing van ons oordeel. Deze werkzaamheden zijn gericht op het uitbrengen van een controleverklaring als resultaat van de controle van de jaarrekening en zijn derhalve niet primair gericht op het onderkennen van alle aandachtspunten in de administratieve organisatie en interne beheersing, inclusief de procedures die zijn gericht op de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde informatiesystemen. Verder is onze controle niet specifiek gericht op het ontdekken van mogelijke onregelmatigheden, waaronder fraude. Hadden wij een specifiek onderzoek ingesteld, dan waren ons mogelijk aanvullende zaken ter kennis gekomen die wij zouden hebben gerapporteerd.

Wij streven ernaar om belangrijke tekortkomingen of aandachtspunten niet op zichzelf maar altijd met een passende oplossingsrichting aan u te rapporteren. Uiteraard zijn wij bereid om u verder te begeleiden in het realiseren van oplossingen rondom belangrijke aanbevelingen of aandachtspunten.

Tot slot

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn geweest. Mocht u op enig moment nog nadere vragen hebben over de inhoud van dit verslag, neem dan gerust contact met ons op.

Met vriendelijke groet,
RSM Netherlands Accountants N.V.

Digitaal ondertekend door:

Stefan Prevoo
29 juni 2026 17:20 +02:00

drs. S.J.M. Prevoo RA

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD
ASSURANCE | TAX | CONSULTING

RSM Netherlands Accountants N.V. is een onafhankelijk lid van het RSM netwerk en handelt onder de naam RSM. RSM is de handelsnaam van elk bij het RSM netwerk aangesloten kantoor. Het RSM netwerk is een samenwerkingsverband van onafhankelijke accountants- en advieskantoren, die ieder voor eigen verantwoordelijkheid werken. Het RSM netwerk bestaat in geen enkel rechtsgebied als afzonderlijke rechtspersoon. Op alle opdrachten zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, die op verzoek kosteloos worden toegezonden. RSM Netherlands Accountants N.V. is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder 34255759.

Inhoud

1. Samenvatting	4
Controleverklaring	
Goedkeurings- en rapporteringstoleranties	
Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten	
Evaluatie van ongecorrigeerde controleverschillen	
2. Belangrijkste controlebevindingen	10
Nadere toelichting van ongecorrigeerde controleverschillen	
Overige bevindingen	
Wet normering topinkomens (WNT)	
Werkzaamheden en bevindingen ten aanzien van geïdentificeerde significante risico's	
3. Analyse van de jaarrekening	22
Ontwikkeling van balansverhoudingen	
Resultaat verslagperiode en financiële positie	
Weerstandsvermogen	
4. Overige elementen	26
Frauderisicofactoren	
Geautomatiseerde gegevensverwerking	
Naleving van wet- en regelgeving	
Onafhankelijkheid	
Financiële rechtmatigheid	
Bijlage: geplande en gerealiseerde urenbesteding	31

1. Samenvatting

Controleverklaring

De strekking van de controleverklaring is goedkeurend.

De strekking van de controleverklaring bij de jaarrekening 2025 is goedkeurend. Deze jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV).

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het Controleprotocol 2025 accountantscontrole van de gemeente Echt-Susteren en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2025 vallen.

Omdat de geconstateerde onrechtmatigheden de door de gemeenteraad vastgestelde verantwoordingsgrens overschrijden, hebben wij een benadrukkingsparagraaf in onze controleverklaring opgenomen waarin wij verwijzen naar deze toelichting in de rechtmatigheidsverantwoording. De toelichting door het college van burgemeester en wethouders van de onrechtmatigheden in de rechtmatigheidsverantwoording is getrouw weergegeven.

Goedkeurings- en rapporteringstoleranties

Fouten en onzekerheden worden als materieel beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de financiële overzichten nemen. Onze werkzaamheden zijn erop gericht een redelijke mate van zekerheid te verschaffen dat fouten en onzekerheden die het door ons vastgestelde materialiteitsniveau te boven gaan of die kwalitatief materieel zijn, tijdens de accountantscontrole worden gesignaleerd. Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) stelt de gemeenteraad de goedkeuringstolerantie (materialiteit) en rapporteringstolerantie vast die de accountant bij de jaarrekeningcontrole dient te hanteren.

In 2025 is een wijziging doorgevoerd in het Bado, waarbij de voorgeschreven (maximale) goedkeuringstolerantie is aangepast. Concreet heeft dit tot gevolg dat fouten en onzekerheden vanuit de voorgeschreven toleranties niet meer separaat worden gewogen. Vanaf verantwoordingsjaar 2025 is sprake van één goedkeuringstolerantie voor fouten en onzekerheden gezamenlijk, waarbij deze is gemaximeerd op 2% van de totale lasten, exclusief toevoegingen aan reserves.

De door ons gehanteerde goedkeuringstolerantie is gebaseerd op de werkelijke lasten exclusief de toevoegingen aan de reserves en is berekend op grond van de bepalingen in het Controleprotocol 2025 accountantscontrole van de gemeente Echt-Susteren. De rapporteringstolerantie is eveneens in het controleprotocol voorgeschreven.

De door ons gehanteerde toleranties, naar beneden afgerond op duizendtallen, zijn als volgt:

	Goedkeuringstolerantie		Rapporteringstolerantie
Fouten en onzekerheden	2% van de totale lasten	€ 2.506.000	€ 50.000

Aanvullend wordt vermeld dat een geconstateerde afwijking die kwalitatief relevant is, terwijl deze de rapporteringstolerantie niet overstijgt, in voorkomende gevallen ook wordt gerapporteerd.

De goedkeurings-
tolerantie is
gebaseerd op de
werkelijke lasten.
De rapporterings-
tolerantie is
overeenkomstig
het
controleprotocol.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten - SiSa

Waar de accountant enkel een getrouwheidsoordeel verstrekt over de jaarrekening als geheel, wordt verwacht dat de accountant ten aanzien van de verantwoorde specifieke uitkeringen een oordeel verstrekt over de rechtmatigheid. Omdat dit oordeel specifiek wordt verstrekt voor de verantwoording van de specifieke uitkeringen en dus geen oordeel vormt over de jaarrekening als geheel, is dit oordeel in een separate paragraaf van de controleverklaring opgenomen, genaamd “Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten”.

De verantwoording van de Single Information en Single Audit (SiSa) is wettelijk verplicht. Wij hebben op grond van artikel 5, vierde lid Bado voor de controle de volgende rapporteringstoleranties gehanteerd per specifieke uitkering:

- € 12.500 indien de lasten kleiner of gelijk zijn aan € 125.000;
- 10% indien de lasten groter zijn dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk zijn aan € 1.000.000;
- € 125.000 indien de lasten groter zijn dan € 1.000.000.

Zoals hierboven beschreven, zijn de rapporteringstoleranties voor de SiSa-verantwoordingsinformatie afwijkend van de rapportagetoleranties voor de overige onderdelen van de jaarrekening. De achterliggende reden hiervan is om vakdepartementen en de Algemene Rekenkamer te voorzien van voldoende informatie teneinde de specifieke uitkering vast te stellen.

Wij hebben in onze controle in overeenstemming met de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2025 specifieke werkzaamheden uitgevoerd om een oordeel te kunnen verstrekken over de SiSa-verantwoordingsinformatie. De door ons uitgevoerde werkzaamheden bestaan uit het beoordelen van de interne beheersing en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden.

In de SiSa verantwoording is een tweetal verschillende indicatoren opgenomen, te weten:

- indicatoren die van invloed zijn op de financiële vaststelling; en
- indicatoren zonder invloed op de financiële vaststelling.

Voor de indicatoren die van invloed zijn op de financiële vaststelling geldt dat er een relatie is tussen de jaarrekening en de SiSa-verantwoordingsinformatie. Deze indicatoren zijn door ons getoetst op de negen rechtmatigheidscriteria. Voor indicatoren zonder invloed op de financiële vaststelling hebben wij enkel de deugdelijke totstandkoming vastgesteld en derhalve niet de rechtmatigheid.

Op grond van het Bado rapporteren wij in dit verslag over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in het kader van SiSa zijn verantwoord. Wij doen dit door middel van navolgende tabel die als bijlage bij de SiSa-verantwoordingsinformatie moet worden meegezonden.

Deze tabel moet ook worden meegezonden wanneer er geen fouten of onzekerheden zijn vastgesteld.

De baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen (SiSa) zijn rechtmatig tot stand gekomen.

Bevindingen controle SiSa-verantwoordingsinformatie				
SiSa-regeling		Fout of onzekerheid	Financiële omvang van fout of onzekerheid	Toelichting
FIN B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden toeslagenproblematiek 2021	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
BZK C62	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
BZK C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
OCW D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
OCW D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
OCW D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
IenW E120	Regeling specifieke uitkering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
IenW E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2025	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking) gemeentedeel 2025	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2025	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2025	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2025	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G13	Onderwijsroute deel gemeente 2025	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H21	Specifieke uitkering cliëntondersteuning	N.v.t.	€ 0	N.v.t.

VWS H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VRO J105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VRO J17	Uitkering Realisatiestimulans	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VRO J55	Aanpak energiearmoede	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VRO J56	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VRO J6B	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet ondersteuning woningbouw (derdetranche) (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VRO J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
KGG K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
AenM M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
AenM M30	Specifieke uitkering wet gemeentelijke taak mogelijk makenasielopvangvoorzieningen	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):			Goedkeurend	
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:			Goedkeurend	

Evaluatie van ongecorrigeerde controleverschillen

Onderstaand zijn de fouten en onzekerheden die de rapporteringstolerantie overschrijden schematisch weergegeven. Wij hebben één fout en één onzekerheid groter dan de rapporteringstolerantie in de jaarrekening vastgesteld. De ongecorrigeerde controleverschillen zijn op de navolgende pagina's tekstueel nader toegelicht. De ongecorrigeerde controleverschillen overschrijden individueel en gezamenlijk de goedkeuringstolerantie niet en zijn derhalve niet van invloed op de strekking van de controleverklaring.

Uit hoofde van volledigheid en zorgvuldigheid vermelden wij dat onze controle met een hoge mate, maar geen absolute mate, van zekerheid is uitgevoerd, waardoor het mogelijk is dat tijdens onze controle niet alle fouten ontdekt worden.

Er is sprake van ongecorrigeerde controleverschillen. Deze controleverschillen zijn niet van invloed op de strekking van de controleverklaring.

Overzicht fouten en onzekerheden	
Fouten	€
Onjuiste toerekening dotatie voorziening groot onderhoud (€ 170.000, geen resultaatteffect)	0
Totaalbedrag fouten	0
Onzekerheden	€
Onzekerheid prestatielevering Jeugdzorg	401.000
Totaalbedrag onzekerheden	401.000
Totaalbedrag ongecorrigeerde fouten en onzekerheden	401.000

2. Belangrijkste controlebevindingen

Nadere toelichting van ongecorrigeerde controleverschillen

Onzekerheid prestatielevering Jeugdzorg

In het kader van de controle op de rechtmatigheid van de lasten met betrekking tot de Jeugdzorg hebben wij specifieke werkzaamheden uitgevoerd gericht op het vaststellen van de prestatielevering van zorgverstrekkings. Hierbij hebben wij geconstateerd dat voor een aantal geselecteerde dossiers geen bevestiging is ontvangen van cliënten, noch onderbouwing anderszins beschikbaar is waaruit blijkt dat de zorg daadwerkelijk is geleverd.

Hoewel het uitblijven van een reactie niet zonder meer impliceert dat geen zorg is verleend, leidt dit tot een onzekerheid ten aanzien van de vaststelling van de prestatielevering. De bevindingen uit de uitgevoerde detailcontroles zijn geëxtrapoleerd naar de totale populatie. Op basis hiervan bedraagt de totale onzekerheid ten aanzien van de prestatielevering van zorgverstrekkings Jeugdzorg € 401.000.

Wij constateren dat de huidige controle op prestatielevering in belangrijke mate is ingericht via steekproefsgewijze detailcontroles met bijbehorende belrondes uitgevoerd door de verbijzonderde interne controle. Deze werkwijze maakt de gemeente in sterke mate afhankelijk van de respons van cliënten en/of medewerking van zorgaanbieders. Het uitblijven van respons leidt daardoor veelal tot onzekerheden in de controle.

Wij zijn van mening dat aanvullende en meer structureel ingebedde beheersmaatregelen noodzakelijk zijn om de prestatielevering adequaat vast te stellen. Hierbij kan worden gedacht aan het integreren van toetsing op prestatielevering in het primaire proces, alsmede het benutten van alternatieve controlemiddelen zoals nazorgcontacten, klachtenregistraties, cliëntonderzoeken en periodiek overleg met zorgaanbieders. De gemeente onderneemt reeds stappen om deze maatregelen verder te versterken en te formaliseren. Wij achten het van belang dat deze maatregelen in 2026 structureel worden toegepast en adequaat worden gedocumenteerd, zodat de gemeente gedurende het jaar kan steunen op een breder en effectiever stelsel van interne beheersing ten aanzien van de prestatielevering binnen de Jeugdzorg.

Wij hebben vernomen dat (een deel van) bovenstaande maatregelen in bepaalde gevallen reeds wordt uitgevoerd door uw organisatie. Wij hebben vernomen dat de gemeente actief aan de slag gaat met het versterken en documenteren van deze maatregelen, zodat binnen de organisatie een bredere set aan controlemiddelen kan worden ingezet ten behoeve van het vaststellen van de prestatielevering van de zorg.

Er bestaat een onzekerheid ten aanzien van de prestatielevering van zorgverstrekkings Jeugdwet ter grootte van € 401.000.

Onjuiste toerekening dotatie voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen

De gemeente is verantwoordelijk voor het groot onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen, waarvoor een voorziening is gevormd. De voorziening is gebaseerd op het meerjarig onderhoudsplan (MJOP), waarin de verwachte onderhoudslasten voor een langere periode zijn opgenomen. Ter egalisatie van deze lasten wordt jaarlijks een dotatie aan de voorziening gedaan, zodat de in de tijd fluctuerende onderhoudsuitgaven gelijkmatig in de exploitatierekening worden verwerkt. De lasten voor groot onderhoud worden vervolgens onttrokken aan de voorziening op het moment dat deze zich voordoen.

Binnen deze systematiek is het van belang dat de jaarlijkse dotatie aan de voorziening op een juiste en consistente wijze wordt toegerekend aan de relevante taakvelden, zodat de lasten per programma een getrouw beeld geven van de activiteiten en het gebruik van gemeentelijke middelen.

De dotatie in de voorziening groot onderhoud gebouwen is voor een bedrag ad € 170.000 toegerekend aan het onjuiste programma.

De jaarlijkse dotatie aan de voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen bedraagt € 240.000. Een deel van deze dotatie is rechtstreeks toegerekend aan specifieke onderhoudsobjecten, zoals opgenomen in het meerjarenonderhoudsplan (MJOP). De toerekening aan de betreffende taakvelden is bepaald op basis van de aard en functie van het onderliggende onderhoudsobject. Wij merken echter op dat een bedrag ter grootte van € 170.000 niet op objectniveau is gespecificeerd, waarbij de dotatie in zijn geheel is toegerekend aan taakveld 3.3 – Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen onder programma Economische zaken en grondexploitaties. Op basis van de aard en functie van de overige onderhoudsobjecten achten wij deze verwerking onjuist. Het betreffende bedrag heeft betrekking op meerdere objecten met uiteenlopende functies, die niet aansluiten bij dit taakveld en programma.

Wij hebben een analyse uitgevoerd met betrekking tot de aard en functie van de betreffende onderhoudsobjecten die niet reeds afzonderlijk zijn opgenomen in de overige (specifieke) dotaties. Op basis van deze analyse blijkt dat het bedrag van € 170.000 feitelijk toegerekend dient te worden aan onderstaande taakvelden en bijbehorend programma:

- Taakveld 5.2 – Sportaccommodaties | Programma Cultuur & Sport voor een saldo ter grootte van € 152.000.
- Taakveld 6.1 – Samenkracht en burgerparticipatie | Programma Cultuur & Sport voor een saldo ter grootte van € 18.000.

Voorts vermelden wij dat, ook rekening houdend met bovenstaande ongecorrigeerde afwijking, de begrote lasten op programma Cultuur & Sport niet worden overschreden. Deze bevinding is derhalve niet van invloed op de begrotingsrechtmatigheid.

Overige bevindingen

Niet voldoen aan de van toepassing zijnde aanbestedingsregels

In het kader van onze controle hebben wij op basis van een spendanalyse, uitgaande van de meerjarige gerealiseerde lasten per project per leverancier, diverse deelwaarnemingen uitgevoerd op door de gemeente verstrekte opdrachten. Op basis hiervan constateren wij dat bij 7 opdrachten, met een totale omvang van € 7.212.000, sprake is van onrechtmatigheden als gevolg van het niet (aantoonbaar) naleven van de Europese aanbestedingswetgeving.

De geconstateerde aanbestedingsonrechtmatigheden kennen verschillende oorzaken. In meerdere gevallen is sprake van verlenging of uitbreiding van bestaande opdrachten, waardoor de totale opdrachtwaarde de Europese drempelwaarde overschrijdt. Daarnaast hebben wij vastgesteld dat bij een gezamenlijk met een andere gemeente uitgevoerde aanbesteding voor de bepaling van de aanbestedingsvorm uitsluitend is uitgegaan van het aandeel van de gemeente, terwijl de totale opdrachtwaarde bepalend dient te zijn. Voorts constateren wij dat twee opdrachten niet Europees openbaar zijn aanbesteed, ondanks dat de geraamde waarde de toepasselijke drempelwaarde overschrijdt.

Daarnaast hebben wij voor één opdracht vastgesteld dat de bijbehorende aanbestedingsdocumentatie niet meer beschikbaar is. Hierdoor kan niet worden vastgesteld of de juiste aanbestedingsprocedure is gevolgd en wordt deze opdracht eveneens als onrechtmatig aangemerkt. De bovengenoemde aanbestedingsonrechtmatigheden zijn door het college van burgemeester en wethouders toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording en daarmee getrouw verantwoord. Hierbij merken wij op dat voor één opdracht de totale opdrachtwaarde van € 6.417.000 als onrechtmatigheid is verantwoord (bestaande uit € 1.051.000 lasten in 2025 en € 5.366.000 voor de resterende looptijd). De overige onrechtmatigheden zijn verantwoord voor de in 2025 gerealiseerde lasten.

Wij adviseren om bij ramingen die de Europese drempelwaarde benaderen een prudente benadering te hanteren en opdrachten tijdig via een passende (Europees openbare) aanbestedingsprocedure in de markt te zetten. Tevens bevelen wij aan om specifieke aandacht te besteden aan stilzwijgende verlengingen van contracten, aangezien deze ertoe kunnen leiden dat drempelwaarden ongemerkt worden overschreden en daarmee het risico op onrechtmatige bestedingen toeneemt.

Tot slot adviseren wij om de interne beheersingsmaatregelen rondom het aanbestedingsproces verder te versterken. Dit kan onder meer door het periodiek uitvoeren van interne controles en het tijdig rapporteren van de uitkomsten aan het college van burgemeester en wethouders. Het gedurende het jaar uitvoeren van deze controles stelt de gemeente in staat om afwijkingen en risico's tijdig te signaleren en bij te sturen, waardoor de naleving van aanbestedingsregels structureel wordt verbeterd.

Wij hebben zeven afwijkingen geconstateerd van in totaal € 7.212.000 als gevolg van het niet (aantoonbaar) voldoen aan de aanbestedingsregels.

De parameters onderliggend aan de pensioenvoorziening (oud-)wethouders zijn als gevolg van de Wet toekomst pensioenen gewijzigd.

Pensioenvoorziening in relatie tot de Wet toekomst pensioenen

Waar gemeenten onder de APPA (Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers) de verantwoordelijkheid voor de pensioenvoorziening van (oud-)wethouders in eigen beheer hebben, is als gevolg van de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) per 1 januari 2028 sprake van een overdracht van deze pensioenen aan het ABP. Deze wijziging heeft gevolgen voor de door de gemeente gevormde pensioenvoorziening. Vanwege deze wijziging heeft de Commissie BBV in december 2025 een uiting gedaan dat de pensioenvoorziening dient te worden geactualiseerd op grond van deze nieuwe uitgangspunten. Hierbij is aangesloten bij de relevante parameters die naar aanleiding van de tweede APPA-webinar via een technische bijlage zijn gedeeld. Wij merken op dat twee parameters niet openbaar mochten worden gemaakt door het ABP, te weten ervaringssterfte en partnerfrequentie. Voor deze parameters is bij beschikbare actuele informatie aangesloten.

Omdat in de berekening van de overdrachtswaarde rekening wordt gehouden met de dekkingsgraad van het ABP, wordt de actuariële waarde-berekening per peildatum 31 december 2025 vermenigvuldigd met de actuele dekkingsgraad van het ABP. Voor de gemeente Echt-Susteren bedraagt de pensioenvoorziening per 31 december 2025 € 4.526.000

Omdat de pensioenvoorziening de waardering per peildatum 31 december 2025 representeert en de overdracht naar het ABP per 1 januari 2028 plaatsvindt, kan de waarde van de pensioenvoorziening in de periode tot de overdrachtsdatum als gevolg van verschillende factoren – waaronder mutaties in het rentepercentage – fluctueren. Indien er als gevolg van bijvoorbeeld een rentestijging sprake is van een toekomstige vrijval van de voorziening, kan de gemeente besluiten om deze vrijval in een bestemmingsreserve op te nemen om hiermee een eventuele toekomstige dotatie aan de voorziening te kunnen dekken.

Wij vragen aandacht voor de verdere inrichting van de financiële administratie en bijbehorende processen.

IT-migratie financiële applicatie

Per 2025 heeft de gemeente Echt-Susteren binnen het MER-verband de financiële applicatie gemigreerd. Dergelijke migraties gaan doorgaans gepaard met een tijdelijke extra inspanning om de overgang van de oude naar de nieuwe omgeving beheerst te laten verlopen.

Wij constateren dat gedurende de uitvoering van de eindejaarscontrole de effecten van deze migratie nog zichtbaar waren. Met name het opstellen van de jaarrekening en het transparant beschikbaar maken van de onderliggende financiële specificaties heeft ernstige vertraging opgelopen. Dit duidt erop dat de gebruikelijke, tijdelijke migratiegerelateerde knelpunten per ultimo 2025 nog niet volledig zijn opgelost. In relatie tot de beschikbare personele capaciteit achten wij dit een aandachtspunt.

Wij adviseren dan ook om nadrukkelijk aandacht te besteden aan de verdere inrichting en optimalisatie van de financiële applicatie en de bijbehorende processen. Dit teneinde te waarborgen dat de ontsluiting van financiële informatie in de toekomst tijdig, volledig en transparant kan plaatsvinden en de druk op de personele capaciteit wordt verminderd.

Voor onjuiste verwerkingswijze bij de grondexploitaties bedragen de lasten en baten op programma Economische zaken en Grondexploitaties een te hoog saldo van € 79.000.

Onjuiste verwerking baten en lasten grondexploitaties

De gemeente heeft een aantal gronden in exploitatie verantwoordt in de jaarrekening. Op deze grondexploitaties vinden vermeerderingen en verminderingen plaats, zijnde toerekening van lasten en baten aan het project. De gemeente verantwoordt deze mutaties in de grondexploitaties in beginsel via de exploitatierekening, waarna deze worden toegerekend aan het project door middel van afrekening naar de balans. Hierbij geldt de verantwoordingswijze dat het saldo van de vermeerderingen en verminderingen op de grondexploitaties via de exploitatierekening dient te worden afgerekend naar de balans, zodat uitsluitend de mutatie in de balanspost tot uitdrukking komt in de exploitatierekening.

Wij merken op dat de door de gemeente gehanteerde verwerkingswijze niet in overeenstemming is met de notities grondexploitaties van de commissie BBV. Door de huidige systematiek worden lasten en baten ten onrechte bruto verantwoord in de exploitatie. Het gevolg hiervan is dat de exploitatierekening geen juiste weergave is van de werkelijke baten en lasten.

Uit onze werkzaamheden blijkt dat de impact van deze onjuiste verwerkingswijze € 79.000 bedraagt aan zowel te hoge lasten als te hoge baten op programma Economische zaken en Grondexploitaties.

Wij adviseren om in de financiële administratie de verwerkingswijze van grondexploitaties in overeenstemming te brengen met de BBV-richtlijnen, door uitsluitend het saldo van de mutaties via de exploitatierekening te verwerken en daarmee aan te sluiten bij het balansmatige karakter van grondexploitaties.

Wij constateren een onjuiste rubricering van € 170.000 met betrekking tot de rekening-courant van de startersleningen en een onjuiste rubricering van vorderingen op openbare lichamen van € 495.000.

Onjuiste rubricering startersleningen en vorderingen BsGW en Belastingdienst

In het kader van onze controle hebben wij vastgesteld dat sprake is van een tweetal onjuiste rubriceringen binnen de balanspresentatie. Deze bevindingen zien uitsluitend op verschuivingen tussen balansposten en hebben geen effect op het eigen vermogen of het resultaat van de jaarrekening.

Startersleningen

De gemeente heeft startersleningen verstrekt ter ondersteuning van de aankoop van woningen. De startersleningen worden verstrekt via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn). Deze startersleningen zijn in de balans volledig verantwoord onder de financiële vaste activa. Wij merken op dat deze post echter uit twee componenten bestaat. Enerzijds betreft dit de daadwerkelijk uitgegeven leningen aan individuele burgers, welke terecht zijn opgenomen als financiële vaste activa. Anderzijds betreft dit middelen die door de gemeente zijn gestort bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) en die daar onder beheer staan ten behoeve van toekomstige uitgifte van startersleningen. Deze laatstgenoemde middelen kwalificeren feitelijk als een rekening-courantverhouding met SVn en dienen derhalve te worden opgenomen onder

de vlottende activa. De gemeente heeft dit deel ten onrechte verantwoord als financiële vaste activa. Het saldo van deze onjuiste rubricering bedraagt € 170.000.

Vorderingen op BsGW en de Belastingdienst

Daarnaast constateren wij dat vorderingen op BsGW en de Belastingdienst door de gemeente zijn verantwoord onder de post overige vorderingen. Aangezien zowel BsGW als de Belastingdienst kwalificeren als openbare lichamen, dienen deze vorderingen te worden opgenomen onder de post vorderingen op openbare lichamen. De totale omvang van deze onjuiste rubricering bedraagt € 495.000. Deze verschuiving blijft volledig binnen de balanspost uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en heeft derhalve geen invloed op de omvang van de vlottende activa als geheel.

Bovenstaande twee constatering met betrekking tot de rubricering van de rekening-courant verhouding en de vorderingen op openbare lichamen betreffen enkel rubriceringen binnen de activa. Uit hoofde van zorgvuldigheid vermelden wij dat vorenstaande geen impact heeft op resultaat of vermogen, noch is sprake van een relevante invloed op de kengetallen.

Onjuiste verantwoordingswijze doorbelaste kosten sportaccommodatie

De gemeente verantwoordt de lasten en baten met betrekking tot de exploitatie van sportaccommodaties binnen het programma Cultuur & Sport. In gevallen waarin sprake is van gebruik door andere gemeentelijke taken, worden kosten doorbelast aan het betreffende programma, zodat een juiste toerekening van lasten en baten plaatsvindt.

Wij merken op dat de kosten van sportaccommodatie De Horst – die tevens (deels) in gebruik is als schoolgebouw – zijn doorbelast aan het programma Onderwijs. Hoewel de doorbelasting qua aard terecht is, wordt de doorbelasting in het programma Cultuur & Sport verantwoord als baten, terwijl feitelijk sprake is van een correctie op de lasten (negatieve lasten).

Door deze verwerkingswijze worden zowel de baten als de lasten binnen het programma Cultuur & Sport te hoog verantwoord. De impact hiervan bedraagt een te hoge verantwoording van zowel de baten als de lasten ter grootte van € 117.000. Vorenstaande heeft geen impact op resultaat of vermogen.

Omdat de begrotingsoverschrijdingen uit hoofde van bovenstaande handelswijze te hoog zijn verantwoord, is deze tegengesteld aan het risico dat wij constateren. Omdat de lasten op programma Cultuur & Sport de begrote lasten niet overschrijden, is verantwoording van begrotingsoverschrijdingen voor dit programma niet aan de orde en is de geconstateerde afwijking voor programma Cultuur & Sport niet in het totaalsaldo begrotingsoverschrijdingen begrepen.

Als gevolg van een onjuiste administratieve verwerking van de doorbelasting van lasten zijn de lasten op programma Cultuur & Sport € 117.000 te hoog verantwoord

Wij hebben geen tekortkomingen geconstateerd ten aanzien van de verantwoording in het kader van de WNT.

Wet normering topinkomens (WNT)

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij de in de jaarrekening opgenomen WNT-verantwoording gecontroleerd. Wij melden dat wij geen tekortkomingen of afwijkingen in de WNT-verantwoording hebben geconstateerd.

Wij wijzen u voorts op het feit dat de verplichting geldt om de WNT-verantwoording openbaar toegankelijk op internet te publiceren voor een periode van tenminste zeven jaar, als onderdeel van de jaarrekening of desgewenst als apart document. De gegevens moeten vrij toegankelijk zijn en eenvoudig te vinden zijn.

Werkzaamheden en bevindingen ten aanzien van geïdentificeerde significante risico's

Als onderdeel van de planning van de jaarrekeningcontrole hebben wij een risicoanalyse uitgevoerd, waarbij wij significante jaarrekeningrisico's hebben geïdentificeerd. Significante jaarrekeningrisico's betreffen door ons geïdentificeerde risico's waar tijdens de jaarrekeningcontrole bijzondere aandacht aan wordt geschonken. In onderstaande overzichten rapporteren wij over de werkzaamheden die wij ten aanzien van deze significante risico's hebben verricht, alsmede de hieruit voortvloeiende bevindingen.

Doorbreking van de interne beheersing door de leiding van de organisatie

Geïdentificeerde significant risico

Het management bevindt zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen. Dit betreft een vanuit de regelgeving verplicht gesteld frauderisico. Dit risico kan zich openbaren door middel van het beïnvloeden van de jaarverantwoording via memoriaalboekingen c.q. correctieboekingen, het onrechtmatig beïnvloeden van schattingsposten en door middel van het onttrekken van activa aan de organisatie. Wij onderkennen het significante risico hoofdzakelijk op het element dat via correctieboekingen de jaarverantwoording wordt beïnvloed, waarbij lasten worden verschoven tussen diverse programma's, dan wel kosten worden uitgesteld naar een volgende verslagperiode.

Werkzaamheden

Wij hebben inzicht verkregen in de gehanteerde dagboeken, alsmede de aard van de journalisering die op deze dagboeken plaatsvinden. Tevens hebben wij de in het verantwoordingsjaar doorgevoerde memoriaalboekingen onderzocht, waarbij wij specifiek aandacht hebben besteed aan correcties die tussen programma's hebben plaatsgevonden. Tevens hebben wij een controle uitgevoerd op in 2026 verantwoorde lasten om te controleren of deze daadwerkelijk geen betrekking hebben op verantwoordingsjaar 2025.

Wij hebben inzicht verkregen in de wijze waarop schattingsposten tot stand komen en daarbij gebruik wordt gemaakt van de deskundigheid van ter zake deskundige derden. Tevens hebben wij de (veronderstellingen onderliggend aan de) schattingsposten gecontroleerd aan de hand van onderliggende documentatie. In het bijzonder hebben wij aandacht geschonken aan de wijzigingen in de pensioenvoorziening voor (oud-)wethouders, vanwege de wijzigingen op grond van de verplichte overdracht per 1 januari 2028 aan het ABP als gevolg van de wijzigingen in het kader van de Wet toekomst pensioenen (Wtp).

Wij hebben inzicht verkregen in de rechteninrichting in de betaalapplicatie. Ten aanzien van de uitgaande betalingen hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd, waarbij wij onder andere door middel van een naam-IBAN toets hebben gecontroleerd of wijzigingen in bankrekeningnummers in overeenstemming zijn met het feitelijke bankrekeningnummer van de crediteur.

Bevindingen

Op basis van de hierboven beschreven uitgevoerde controlewerkzaamheden hebben wij geen openbaring van het risico op doorbreking van de interne beheersing door de leiding van de organisatie geconstateerd.

Niet voldoen aan de van toepassing zijnde aanbestedingsregels

Geïdentificeerde significant risico

Gemeenten doen zaken met een omvangrijk aantal leveranciers. Het risico bestaat dat de van toepassing zijnde aanbestedingsregels niet worden nageleefd om opdrachten onterecht aan bevriende partijen te kunnen gunnen, hetgeen tot onrechtmatige besteding van middelen leidt.

Werkzaamheden

Wij hebben inzicht verkregen in het proces dat de gemeente Echt-Susteren heeft ingericht om te waarborgen dat de organisatie aangaande haar bestedingen voldoet aan de van toepassing zijnde aanbestedingsregels. Voorts hebben wij zelfstandig een zogeheten spendanalyse uitgevoerd op de cumulatieve bestedingen over de afgelopen 4 jaar om te identificeren welke opdrachten de van toepassing zijnde drempelwaarde overschrijden. Door middel van deelwaarnemingen hebben wij diverse opdrachten geselecteerd waarvoor wij aansluiting hebben gezocht met de onderliggende documentatie om vast te stellen dat voor de opdrachten die de van toepassing zijnde drempelwaarde overschrijden de juiste procedure is gevolgd.

Bevindingen

Wij hebben voor zeven opdrachten met een waarde van in totaal € 7.212.000 geconstateerd dat deze niet in overeenstemming met de van toepassing zijnde aanbestedingsregels tot stand zijn gekomen, dan wel waar de relevante documentatie waaruit de juiste aanbestedingsvorm niet voorhanden is. Een uitvoerigere beschrijving van deze bevinding is opgenomen in de sectie "Overige bevindingen".

Onnauwkeurige verantwoording van lasten in het Sociaal Domein in relatie tot prestatielevering

Geïdentificeerde significant risico

De decentralisaties binnen het Sociaal Domein (Participatiewet, WMO en Jeugdwet) hebben er in 2015 toe geleid dat gemeenten extra taken kregen toegewezen waar zij niet (optimaal) op waren voorbereid. Het Sociaal Domein is voor gemeenten heden ten dage geen onbekend terrein meer. Echter, wij onderkennen gezien onze constatering in voorgaande jaren nog steeds een verhoogd jaarrekeningrisico ten aanzien van de verantwoorde lasten in relatie tot het vaststellen van de prestatielevering. Het risico concentreert zich op dienstverlening ten aanzien van Jeugdzorg.

Werkzaamheden

Wij hebben inzicht verkregen in de opzet en het bestaan van het beschikkingsproces zoals dit bij de gemeente is ingericht, alsook van het proces waarop de gemeente de prestatielevering door zorgleveranciers vaststelt.

Wij hebben als onderdeel van de gegevensgerichte controlewerkzaamheden aansluiting gezocht met de verantwoorde lasten volgens de productieverantwoordingen van zorgleveranciers (voorzien van controleverklaringen) en hebben een gegevensgerichte toets op de verstrekte beschikkingen in relatie tot recht, hoogte en duur van de zorglevering uitgevoerd. Voorts hebben wij controledocumentatie verkregen om vast te stellen dat de beschikte (en betaalde) zorg daadwerkelijk is geleverd. Tot slot hebben wij vastgesteld in hoeverre (over)uitputting van persoonsgebonden budgetten heeft plaatsgevonden.

Bevindingen

Het niet door de gemeente in voldoende mate kunnen aantonen van de prestatielevering inzake verantwoorde Jeugdzorg leidt tot een onzekerheid in onze controle ter grootte van € 401.000. Deze bevinding is nader toegelicht in de sectie "Nadere toelichting van ongecorrigeerde controleverschillen".

Onnauwkeurige (te hoge) waardering van grondexploitaties

Geïdentificeerde significant risico

De grondexploitaties (actief grondbeleid) vormen een materiële post in de jaarrekening van de gemeente. Ten aanzien van grondexploitaties wordt gebruik gemaakt van intern opgestelde inschattingen en uitgangspunten. De jaarrekeningpost grondexploitaties herbergt een significant schattingselement. De grondexploitaties zijn voor wat betreft verwachte opbrengsten en kosten financieel omvangrijk. De waardering van grondexploitaties kan worden beïnvloed door zowel interne als externe factoren (bijv. marktrenteontwikkelingen, stikstofcrisis en actualiteit op het gebied van netwerkaansluitingen), waardoor het schattingsproces ten aanzien van de waardering van grondexploitaties als significant element wordt bestempeld. Gezien de met grondexploitaties gepaard gaande onzekerheid (o.a. ten aanzien van het treffen van een verliesvoorziening) wordt de juiste waardering van de grondexploitaties als significant jaarrekeningrisico aangemerkt.

Werkzaamheden

Wij hebben inzicht verkregen in de opzet en het bestaan van het proces rondom de verantwoording van grondexploitaties zoals dit bij de gemeente is ingericht, alsook van het proces waarop de gemeente het resultaat van de grondexploitaties vaststelt.

Tijdens de jaarrekeningcontrole hebben wij op verschillende momenten, voor en na balansdatum, gesprekken gevoerd over de ontwikkelingen omtrent de grondexploitaties.

Voorts hebben wij de verantwoorde vermeerderingen en verminderingen c.q. bijdragen van derden aangesloten met de onderliggende facturen, nota's en beschikkingen. Wij hebben de inschattingen van het college van burgemeester en wethouders getoetst aan de hand van de uitkomsten – voor zover beschikbaar – van de schattingen van voorgaand jaar te evalueren en inschattingen waar mogelijk aan te sluiten met documentatie afkomstig van derden.

Bevindingen

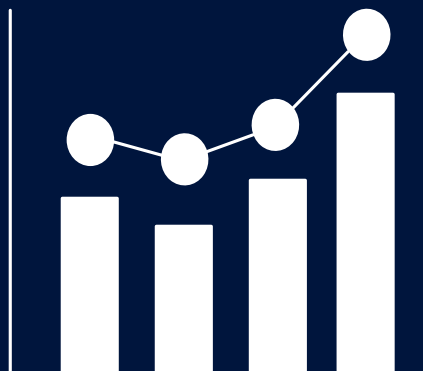
Op basis van de uitgevoerde controlewerkzaamheden concluderen wij dat de grondexploitaties in materiële zin getrouw zijn verantwoord.

3. Analyse van de jaarrekening

Cijfermatige ontwikkeling van balansverhoudingen

Vaste activa	+
Vlottende activa	+
Eigen vermogen	+
Voorzieningen	+
Langlopende schulden	-
Kortlopende schulden	+

Resultaat boekjaar

€ 2.032.000

Eigen vermogen
incl. resultaat boekjaar

€ 77.989.000

Ontwikkeling van balansverhoudingen

Waar de staat van baten en lasten de financiële impact van de activiteiten in het boekjaar weergeeft, zowel begroot als gerealiseerd, geeft de ontwikkeling van balansverhoudingen inzicht in de vermogenspositie van de gemeente Echt-Susteren en de wijze waarop de activa van uw organisatie zijn gefinancierd. Wij behandelen in de navolgende alinea's de belangrijkste balansmutaties in 2025.

De stijging in de vaste activa wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een toename van de materiële vaste activa, met name door investeringen in gebouwen en rioleringsvoorzieningen. De immateriële vaste activa laten daarentegen een duidelijke daling zien, met name als gevolg van het overboeken van eerder geactiveerde voorbereidingskosten naar geopende grondexploitaties en correcties op eerdere activeringen. Deze ontwikkeling wijst op een voortzetting van het investeringsniveau, waarbij een verschuiving zichtbaar is van voorbereidingskosten naar de in exploitatie genomen gronden.

De grondexploitaties stijgen met name door het verder ontwikkelen van de lopende grondexploitaties en het openen van twee nieuwe grondexploitaties, zijnde Louerveld en Oud Roosteren. Voorts is een verschuiving zichtbaar tussen de kortlopende uitzettingen en de overlopende activa volgend uit de herrubricering van de vordering inzake het btw-compensatiefonds. De overlopende activa stijgen verder als gevolg van de nieuwe post te verhalen kosten in het kader van faciliterend grondbeleid Louerveld en de vooruitbetaling aan Duurzaam Bouwloket.

De langlopende schulden dalen als gevolg van de reguliere jaarlijkse aflossingen. De netto-vlottende schulden stijgen als gevolg van het feit dat, gezien de destijds aanstaande overstap naar een nieuwe financiële applicatie, aan het eind van boekjaar 2024 zo veel mogelijk crediteuren zijn uitbetaald. Vorenstaande om een zo laag mogelijke balanspositie over te nemen in de nieuwe applicatie. Deze situatie was eind 2025 niet meer aan de orde.

Voorts is een afname van de liquiditeit zichtbaar in een daling van uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en de liquide middelen. Voorts ontstaat een positie onder de vlottende passiva met betrekking tot een kortlopende schuld aan een de BNG Bank. De daling in de liquiditeit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de eerder benoemde investeringen, ontwikkeling van de grondexploitaties en de reguliere aflossingen op de langlopende schulden.

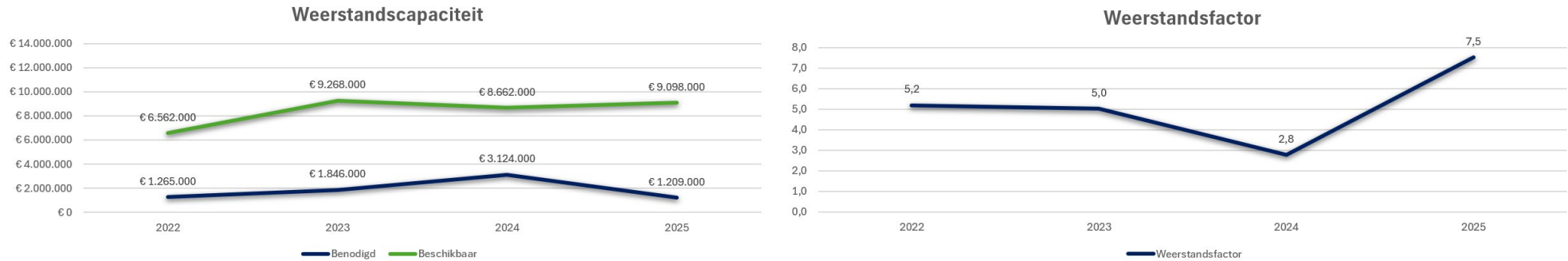
Het saldo voorzieningen stijgt op totaalniveau ten opzichte van voorgaand jaar. Op het niveau van de individuele voorzieningen beschouwd is sprake van een sterke stijging in de voorziening riolering en de voorziening afval als gevolg van een overschot op het taakveld riolering en afval in 2025 dat aan deze voorzieningen wordt toegevoegd. Daarnaast stijgt de voorziening wethouderspensioenen als gevolg van de wetwijziging inzake de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel per 1 januari 2028 en de daaruit voortvloeiende wijziging in de variabelen onderliggend aan de berekening van deze voorziening.

Resultaat boekjaar en financiële positie

In het kader van transparantie van de mutatie van de financiële positie van de gemeente Echt-Susteren, vinden wij het van belang om naast het jaarrekeningresultaat de mutatie in het vermogen te duiden. Het jaarresultaat 2025 bedraagt € 2.032.000 positief. Daarnaast is gedurende 2025 per saldo een bedrag van € 3.854.000 ten laste van het resultaat toegevoegd aan de reserves. Vorenstaande betekent dat het eigen vermogen van de gemeente Echt-Susteren met een bedrag van € 5.886.000 is toegenomen tot € 77.989.000 per 31 december 2025.

Ontwikkeling financiële positie				
	Algemene reserve	Bestemmingsreserves	Resultaat boekjaar	Totaal vermogen
	€ x 1.000	€ x 1.000	€ x 1.000	€ x 1.000
Saldo per 1 januari 2025	6.815	61.915	3.373	72.103
Resultaatbestemming 2024	3.373	0	-3.373	0
Toevoegingen aan reserves	79	21.198	0	21.277
Onttrekkingen aan reserves	-3.454	-13.969	0	-17.423
Resultaat 2025	0	0	2.032	2.032
Saldo per 31 december 2025	6.813	69.144	2.032	77.989

Weerstandsvermogen

De financiële positie van de gemeente Echt-Susteren wordt mede tot uitdrukking gebracht in het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen laat zien in hoeverre de gemeente in staat is financiële tegenvallers op te vangen en toont daarmee de financiële weerbaarheid van de organisatie. In deze paragraaf staat de analyse van het weerstandsvermogen zoals opgenomen in de programmarekening centraal.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit op basis van de ingeschatte risico's; deze wordt uitgedrukt in de weerstandsfactor. De hieruit voortvloeiende weerstandsfactor, uitgaande van de beschikbare incidentele weerstandscapaciteit van de gemeente Echt-Susteren bedraagt 7,5 (2024: 2,8). De weerstandsfactor neemt sterk toe omdat de geïdentificeerde risico's meer dan halveren ten opzichte van voorgaand jaar. De daling van de geïdentificeerde risico's houdt onder meer verband met risico's ten aanzien van een grondexploitatie en Jeugdzorg en een lagere financiële inschatting van opgenomen risico's.

4. Overige elementen

Frauderisicofactoren

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij het management van de gemeente Echt-Susteren. Deze verantwoordelijkheid betreft ook het onderhouden van een zodanige interne beheersing om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder dat deze afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten. Onze controle is opgezet om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, maar richt zich niet specifiek op het ontdekken van fraude.

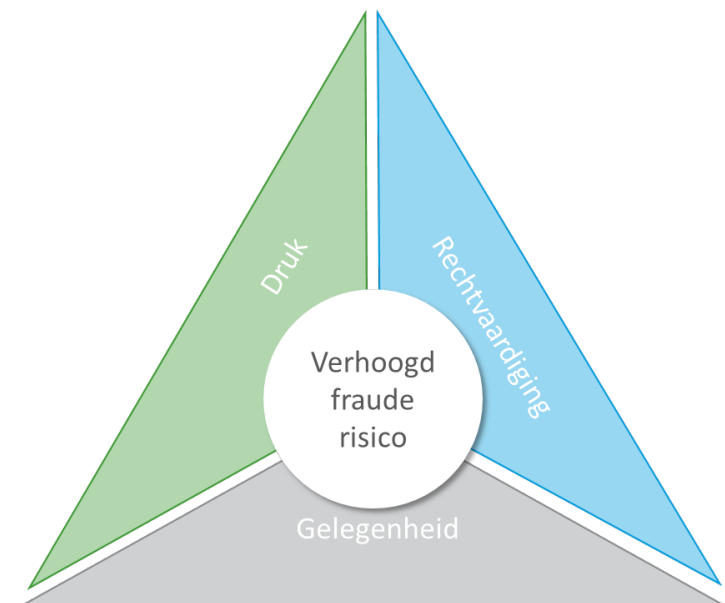
Van het management hebben wij de bevestiging ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd waarbij het management of werknemers die een belangrijke rol spelen bij de maatregelen van interne beheersing zijn betrokken. Noch heeft het management materiële onregelmatigheden geconstateerd als gevolg van doen of nalaten door anderen binnen de organisatie.

Tevens hebben wij werkzaamheden uitgevoerd die gericht waren op het risico van het 'omzeilen' van de interne beheersingsmaatregelen door de leiding van de organisatie. Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op:

- de memoriaalboekingen die in uw administratie zijn gemaakt, specifiek gericht op het verschuiven van baten en lasten tussen programma's c.q. taakvelden, dan wel het verschuiven van lasten naar een volgend boekjaar; hiervan hebben wij onderzocht of deze aanvaardbaar zijn;
- de schattingen; deze hebben wij getoetst op tendenties; en
- wij hebben onderzocht of er indicatie bestaat voor ongebruikelijke transacties.

Hoewel wij een professioneel kritische houding hebben ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, willen wij opmerken dat onze controle niet specifiek is gericht op het ontdekken hiervan. Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2025 zijn geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude gebleken.

Uit hoofde van de jaarrekeningcontrole hebben wij geen indicaties van fraude en/of ongeregelde zaken.

Geautomatiseerde gegevensverwerking

Wij zijn op grond van artikel 2:393 lid 4 BW verplicht melding te maken van onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van uw geautomatiseerde gegevensverwerking. Bij het uitvoeren van de controle zijn in dit opzicht geen acute bevindingen naar voren gekomen die aan u moeten worden gemeld.

Wel vragen wij aandacht voor de regievoering en monitoring ten aanzien van uitbestede IT-activiteiten.

Naleving van wet- en regelgeving

Wij hebben geen kennis van te rapporteren omstandigheden in verband met niet-naleving van wet- en regelgeving.

Onafhankelijkheid

Objectiviteit is naast vakbekwaamheid en zorgvuldigheid één van de pijlers van onze beroepsuitoefening. Onder meer door onze onafhankelijke positie geven wij invulling aan het fundamentele beginsel objectiviteit. Nederlands recht, waaronder de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) en de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO), vereist daarom dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controlecliënten. Binnen RSM Netherlands Accountants N.V. (hierna: RSM) kennen wij aantal waarborgen dat specifiek is opgezet om onze onafhankelijkheid te borgen. Periodiek wordt door ons de naleving van interne en externe onafhankelijkheidsvoorschriften en de daarbij behorende waarborgen beoordeeld. Daarnaast moeten onze professionals jaarlijks, alsmede per individuele opdracht, hun onafhankelijkheid schriftelijk bevestigen.

RSM is onafhankelijk van de gemeente Echt-Susteren en, voor zover bij ons bekend, heeft er zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels en het beleid ten aanzien van onafhankelijkheid. Ons zijn geen relaties bekend tussen RSM en haar zuster- en/of dochterondernemingen en de member firms van RSM International en de gemeente Echt-Susteren, die naar ons professioneel oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Wij hebben, voor zover van toepassing, de aard van de door ons uitgevoerde non-assurance dienstverlening geëvalueerd en geconcludeerd dat er geen sprake is van werkzaamheden die niet zijn toegestaan op basis van de van toepassing zijnde onafhankelijkheidsregels.

Er is geen bedreiging geconstateerd ten aanzien van de onafhankelijkheid van RSM jegens de gemeente Echt-Susteren.

Financiële rechtmatigheid

Het begrip financiële rechtmatigheid is concreet gemaakt met behulp van negen criteria. In de jaarrekening legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af over alle negen criteria van rechtmatigheid. De eerste zes criteria, die betrekking hebben op getrouwheid en óók onderdeel zijn van rechtmatigheid, komen tot uitdrukking in de balans en het overzicht van baten en lasten. De drie specifieke rechtmatigheidscriteria, te weten het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium komen tot uitdrukking in de rechtmatigheidsverantwoording.

Van de 9 van toepassing zijnde rechtmatigheids-criteria, komen 3 rechtmatigheids-criteria tot uitdrukking in de rechtmatigheids-verantwoording.

Criterium	Afgedekt door
Calculatiecriterium	Balans en overzicht van baten en lasten
Valuteringscriterium	
Adresseringscriterium	
Volledigheidscriterium	
Aanvaardbaarheidscriterium	
Leveringscriterium	
Begrotingscriterium	Rechtmatigheidsverantwoording
Voorwaardencriterium	
Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium	

Ter verduidelijk zijn op de navolgende pagina's de kaders voor de rechtmatigheidscriteria verband houdende met de rechtmatigheids-verantwoording, alsmede de toepassing daarvan voor de gemeente Echt-Susteren, toegelicht.

Normenkader

In samenhang met het controleprotocol stelt de gemeenteraad jaarlijks het normenkader vast, welke de externe en interne regelgeving bevat op basis waarvan de financiële rechtmatigheid wordt bepaald van de acties gedurende het boekjaar.

De gemeenteraad heeft het normenkader als onderdeel van het Controleprotocol 2025 accountantscontrole van de gemeente Echt-Susteren vastgesteld. Het normenkader is niet door een onafhankelijke derde getoetst op volledigheid. De volledigheid van het normenkader is de verantwoordelijkheid van de gemeente.

Verantwoordings- en rapportagegrens

Op basis van de 212-verordening en het controleprotocol heeft de gemeenteraad de verantwoordings- en rapportagegrens bepaald. De verantwoordingsgrens wordt voor de rechtmatigheidsverantwoording als grenswaarde gehanteerd om een conclusie te trekken of de verantwoorde baten en lasten in de jaarrekening, alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. De rapporteringsgrens bepaalt boven welk bedrag het college van burgemeester en wethouders in de paragraaf bedrijfsvoering afwijkingen dient te rapporteren aan de gemeenteraad.

De voor de rechtmatigheidsverantwoording gehanteerde verantwoordingsgrens is vastgesteld op 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan reserves, zijnde € 2.506.000. De rapportagegrens is vastgesteld op € 50.000.

Begrotingsrechtmatigheid

De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn vastgelegd in de gemeentewet en moeten door de gemeenteraad zelf nader worden ingevuld. Deze nadere invulling heeft plaatsgevonden middels de zogenaamde 212-verordening. Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat baten en lasten, alsmede balansmutaties binnen de door de gemeenteraad gestelde begrotingskaders blijven en dat significante wijzigingen tijdig aan de gemeenteraad worden gemeld. Hierdoor kan tijdig een besluit worden genomen door de gemeenteraad en wordt voorkomen dat het risico wordt gelopen op inbreuk op het budgetrecht van de gemeenteraad.

Wij hebben vastgesteld dat begrotingsoverschrijdingen op de lasten groter dan de rapporteringstolerantie bestaan voor de volgende programma's:

- Bevolking en bestuur;
- Onderwijs; en
- Omgevingsrecht.

Wij hebben vastgesteld dat deze begrotingsoverschrijdingen door het college van burgemeester en wethouders getrouw zijn verantwoord in de rechtmatigheidsverantwoording.

Voorwaardencriterium

De toetsing op de naleving van de wet- en regelgeving is primair een verantwoordelijkheid van de gemeente. De van toepassing zijnde wet- en regelgeving is inzichtelijk gemaakt in het normenkader behorend bij het controleprotocol.

Door middel van onze controle op de beheersorganisatie, in combinatie met de door ons uitgevoerde gegevensgerichte controlewerkzaamheden, hebben wij vastgesteld dat dat er sprake is van aanbestedings-onrechtmatigheden voor een bedrag van in totaal € 7.212.000.

Daarnaast hebben wij in het kader van SiSa vastgesteld dat voor de specifieke uitkeringen aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan.

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. De toets op het misbruik en oneigenlijk is onder meer opgenomen in de interne controlewerkzaamheden ten aanzien van de verschillende processen.

De uitkomst van de toets heeft niet geleid tot bevindingen die invloed hebben op de financiële rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties. Wij hebben desgevraagd geen signalen vanuit de organisatie ontvangen die wijzen op misbruik en oneigenlijk gebruik.

Bijlage: geplande en gerealiseerde urenbesteding

Voorafgaand aan de start van de controleopdracht maken wij op basis van de reikwijdte en diepgang van de controle-opdracht, in combinatie met onze kennis van de markt waarin uw organisatie opereert, alsmede kennis van de huishouding van uw organisatie, een inschatting van de urenbesteding. In onderstaand overzicht geven wij de geplande en de (verwachte) gerealiseerde urenbesteding weer.

Overzicht geplande en gerealiseerde urenbesteding			
Functionieniveau	Geplande uren	Gerealiseerde uren *	Vershil
Externe accountant	35	33	-2
Supervisor/manager	117	122	5
Assistent accountants	261	499	238
Interne review	0	8	8
Totaal	413	662	249

* De gerealiseerde uren omvatten de stand per heden, inclusief de verwachte uren ten aanzien van dossierafwikkeling.

RSM Netherlands Accountants N.V.

Bekkerweg 10
Postbus 6005
6401 SB Heerlen
T 045 405 5555
rsmnl.com

RSM Netherlands Accountants N.V. is een onafhankelijk lid van het RSM netwerk en handelt onder de naam RSM. RSM is de handelsnaam van elk bij het RSM netwerk aangesloten kantoor. Het RSM netwerk is een samenwerkingsverband van onafhankelijke accountants- en advieskantoren, die ieder voor eigen verantwoordelijkheid werken. Het RSM netwerk bestaat in geen enkel rechtsgebied als afzonderlijke rechtspersoon. Op alle opdrachten zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, die op verzoek kosteloos worden toegezonden. RSM Netherlands Accountants N.V. is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder 34255759.